בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 9291-07-10 ב. נ' לביטוח בע"מ
ת"א 48441-01-15 ב. נ' בע"מ ואח'
תמ"ק 17124-07-10 ב. נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

בפני כבוד השופט אילן בן-דור

תובעים **פ.ב.** - ע"י עו"ד מיטל עמית

נגד

נתבעים כלל חברה לביטוח בע"מ
מגדל חברה לביטוח בע"מ – שתיהן ע"י עו"ד מיכה צופין

תוכן

א. מבוא 1
ב. ההליך 1
ג. ההכרעה 2
ד. הנימוקים להכרעה 2
ד(1). הכלל בדבר הגשת הראיות במקשה אחת והחריגים המעטים לו בראי התקנות החדשות 2
ד(3) השיקולים להחלטה האם לסטות מהכלל, בהקשר המיוחד של מסמכים רפואיים עדכניים המצביעים על התפתחות ממשית 3
ה. מן הכלל אל הפרט 4
ו. סוף דבר 5

א. מבוא

1. ההודעה שלפני מעוררת את השאלה האם להיעתר לבקשה לצרף באיחור מסמכים רפואיים, שכונו "עדכניים", לאחר שהוגשו התצהירים מטעם הצדדים, ולמרות שההודעה הוגשה ערב ישיבת הוכחות בתיק ה"יותיק", הכולל שלשה תיקים מאוחדים, שניתנו בהם לתובע הזדמנויות חוזרות ונשנות לתיקון תקלות, שכללו בין היתר הגשת תצהירים באיחור ניכר. בתיק ניטשת מחלוקת קשה סביב שאלות עובדתיות רפואיות. הבקשה נדונה לרקע תקנה 66 ל**תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018** (להלן: "**התקנות החדשות**"), ובהקשר המיוחד של מסמכים רפואיים המתייחסים למצב המבוטח. כעולה מהמתואר להלן, יש לתת משקל ראוי לשיקול בדבר תרומתה של הראיה לגילוי האמת, גם אם נשמט אזכור מפורש לכך בדברי ההסבר לתקנות החדשות, וזאת נוכח תקנה 1 והפסיקה בנושא.

ב. ההליך

2. לפני ימים אחדים, בסמיכות ניכרת לישיבת ההוכחות, הגישה ב"כ התובע "הודעה" לקונית, שכותרתה "הודעה על צירוף מסמכים רפואיים עדכניים" (תכונה להלן גם: "**ההודעה**").
3. בהודעה מגולמת בקשתה ל"צירוף המסמכים לראיות אשר הוגשו על ידי התובע באשר מסמכים אלה יהוו חלק בלתי נפרד מתצהיר העדות הראשית של התובע".
4. ב"כ התובע לא ציינה מה עמדת הצד שכנגד, זאת חרף הסמיכות לדיון שהוא ישיבת הוכחות.
5. ב"כ הנתבעות התנגד משלשת הטעמים הבאים: א. המסמכים, אינם ערוכים כחוות דעת כדין ולא ניתן להגישם כראיה להוכחת עניין שברפואה. ב. היה מקום להגיש את הראיות בחבילה אחת ולא לסטות מכלל זה נוכח פסק הדין ברע"א 1297/01 **מיכאלוביץ' נ' כלל חברה לביטוח בע"מ**, נה(4) 577 (2001) (להלן: "**עניין מיכאלוביץ**"). ג. תקופת הביטוח על פי הפוליסות נושא התובענה הסתיימה בשנת 2020 והמסמכים מאוחרים לה.
6. ביום 13.6.21 הונחה לפני "תשובה לתגובה להודעה על צירוף מסמכים רפואיים עדכניים". (תכונה להלן גם: "**התשובה**"). לתשובה צורף לראשונה מסמך שנערך כבר ביום 3.9.19 ושלא צורף להודעה מטעם התובע. נטען שהמסמך נשמט בשוגג מההודעה, אך לא הובהר מדוע לא הוגש לפניה. לצורך הנמקת ההודעה, נכתבו גם הנימוקים

הבאים: א. המסמכים מהווים המשך רצף טיפולי ו"יכולים להשליך על קביעת הנכות הנפשית". ב. מצוין שמדובר במומחים שצפויים להיחקר בבית המשפט בהמשך ההליך. ג. המסמכים רלבנטיים. ד. גם אם קיימת חובה להגיש ראיות בחבילה אחת, מתקיימת סיבה להתיר הגשה, נוכח מה שנאמר **בעניין מיכאלוביץ'** "בנשימה אחת" עם הכלל: המדובר בראיה בעלת משקל שלא הייתה אפשרות אובייקטיבית להגישה במועד.

7. הינה בפתח ישיבת ההוכחות, אמר ב"כ הנתבעים שהתשובה לא הובאה לעיונו קודם. נתנה לו הזדמנות לעיון על אתר. לגוף הדברים טען גם שהתשובה אינה אכסניה למסמך חדש שניתן היה להגיש במועד, ושאין להוכיח בעזרת המסמכים הללו טענה שברפואה.

ג. ההכרעה

8. לאחר שעיינתי במסמכים שהגישו הצדדים, מצאתי להורות כדלהלן:
   א. איני מתיר את הגשת המסמכים באמצעות התובע עצמו כראיה לאמיתות תוכנם.
   ב. הנני מתיר לצרף לתצהיר את מרבית המסמכים שאכן מתייחסים לכאורה לרצף טיפולי, כראיה לקבלתם על ידי התובע, לטובת המצאתם למומחים, וזאת בלא להתיר שינוי חזית.
   ג. איני מתיר צירוף לתצהיר של מכתב בדבר החמרת המצב למוסד לביטוח לאומי, שבוצעה בו הערכת שיעור הנכות.
   ד. על התובע, להמציא את המסמכים תוך עד 10 ימים, במישרין ובמסירה אישית למומחים מטעם בית המשפט, ובמישרין לתיק ולצד שכנגד.
   ה. המומחים יעיינו במסמכים, ואם יראו צורך בכך, יהיו רשאים לבדוק את הנפגע ולהשלים את חוות-דעתם.
   ו. התובע יישא בהוצאות הנתבעת, שיהיו לפנים מהדין בסך של 1,500 ₪.
9. לפנים מהדין, נושא הוצאות בכללותו ידון בהמשך, על רקע ההתנהלות בכללותה.

ד. הנימוקים להכרעה

ד(1). הכלל בדבר הגשת הראיות במקשה אחת והחריגים המעטים לו בראי התקנות החדשות

10. נקודת המוצא היא בכלל הברור, לפיו בעל הדין יגיש את כל ראיותיו ב"מקשה אחת" ולא ל"שיעורין".
11. הכלל הזה, המעוגן כיום בתקנה 66 ל**תקנות החדשות** מורה כדלהלן:
    "**באין קביעה אחרת המתחייבת מנסיבות העניין, בתחילה תבוא פרשת התביעה ולאחריה פרשת ההגנה; הבאת ראיות מפריכות טעונה רשות מבית המשפט**".
    וראו הסבר בע' 28 לדברי ההסבר לתקנות החדשות. כלל זה עוגן בעבר בתקנה 158(א)(1) ל**תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984**.
12. בהפעלת שיקול הדעת לפי תקנה 66, חלים כמובן עקרונות היסוד, ובהם אולי בראש וראשונה תקנה 2 המתייחסת ל"הליך שיפוטי ראוי והוגן", ותקנה 5 המעגנת "איזון אינטרסים". זאת גם מכוח הוראתה המפורשת של תקנה 5א ל**תקנות החדשות**.
13. אזכיר כי היגיון הכלל בדבר הגשת הראיות במרוכז, נובע לפי הפסיקה מהצורך "להבטיח את זכויותיו של הצד שכנגד ולשמור על ניהולו התקין של ההליך" (ר' פסקה 8 לפסק דינו של כב' השופט דנציגר ברע"א 1441/17 **חברת אולמי אחים סעיד אל-דאהוד בע"מ נ' אולמות ומסעדות דאוד** (2001) בע"מ, 27.03.2017 (להלן: "**עניין מסעדות דאוד**"), וכן פסקה 4 לפסק דינו של כב' השופט הנדל ברע"א 2715/13 **ורדה נ' מינהל מקרקעי ישראל**, (28.11.2013)). על פניו, הגיון הכלל מתיישב עם תקנה 2 לתקנות החדשות.
14. גם בהפעלת שיקול הדעת, לצורך ההחלטה האם לחרוג מהכלל, יש להתחשב בתקנה 5 ומכוחה לשקול במאזן לא רק את האינטרסים של בעלי הדין בתיק המסוים, אלא גם את "האינטרס הציבורי", שאף נקבעה לו הגדרה סטטוטורית במילים הבאות: "נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות, מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוטי."
15. מכאן, שיש חשיבות גם לעיתוי הגשת בקשה לחרוג מהכלל, ולאופן הגשתה - שצריך שיהיה מראש בהיר, ובצירוף מלוא הראיות שמתבקש להגיש באיחור.
16. במקרים חריגים בלבד, יתיר בית המשפט לסטות מהכלל. בדברי ההסבר לתקנות החדשות נכתב: "סטייה מכלל זה תתאפשר רק במצבים שבהם הוא מצביע על טעמים שמצדיקים זאת" (ר' פסקה 7 לפסק דינו של כב' השופט גרוסקופף ברע"א 1048/19 **מזל בוגנים נ' דוד בן יאיר** (16.06.2019) (להלן: "**עניין בוגנים**"), אשר לא התיר הגשת ראיות נוספות.

(2) השיקולים הכלליים לצורך החלטה האם לסטות מהכלל ולהתיר הגשת ראיות נוספות

17. לצורך החלטה, האם להתיר הגשת ראיה מסוימת באיחור, על בית המשפט לשקול מספר שיקולים: אופי הראיה הנוספת; השלב אליו הגיע המשפט; האם הצד המבקש את הבאת הראיה הנוספת ידע או היה עליו לדעת על קיומה של הראיה מוקדם יותר; וכן את תרומתה של הראיה לבירור האמת. ראו **בעניין בוגנים** וכן את פסק דינו של כב' השופט הנדל בבג"ץ 3054/19 **ד"ר שוורץ נ' בית הדין הארצי לעבודה** (04.03.2021).
18. בתמהיל השיקולים הכלליים, הדגישה הפסיקה בעבר את עוצמת השיקול האחרון, המופיע במפורש ב**עניין בוגנים**, לפיו "יתיר בית המשפט סטיה מן הכלל, כאשר תרומתה של הראיה לגילוי האמת כה רבה, גם תוך פגיעה בכללי הפרוצדורה ושיקולים דיוניים" (ר' פסק דינו של כב' השופט דנציגר ב**עניין מסעדות דאוד** הנ"ל).
19. אגב, בדברי ההסבר לתקנות החדשות, חסרה התייחסות מפורשת לשיקול הנוגע לתרומתה של הראיה לבירור האמת, המופיע בין השאר ב**עניין בוגנים**. בדברי ההסבר נכתב:

> **"בעל דין אמור להגיש ראיותיו במקשה אחת. סטייה מכלל זה תתאפשר רק במצבים שבהם הוא מצביע על טעמים שמצדיקים זאת, ובית המשפט יתחשב, בין השאר, באופי הראיה הנוספת, בשלב בו מצוי ההליך, בשאלה אם המבקש ידע או צריך היה לדעת על ראיותיו של יריבו ועוד".** (ההדגשה אינה במקור, א.ב.)

לטעמי ראוי היה לציין שיקול זה במפורש, אך הוא כלול ממילא ביסוד מטרות התקנות, כעולה מ**תקנה 1**, המתייחסת גם לצורך "**להגשים את העקרונות החוקתיים העומדים ביסודו של הליך שיפוטי ראוי והוגן, כדי להגיע לחקר האמת, ולהשיג תוצאה נכונה ופתרון צודק של הסכסוך**".

ד(3) השיקולים להחלטה האם לסטות מהכלל, בהקשר המיוחד של מסמכים רפואיים עדכניים המצביעים על התפתחות ממשית

20. סיטואציה בעלת מאפיינים ייחודיים עשויה להתקיים בגדר **תקנה 66**, כאשר מתבקשת הגשת ראיה שאופייה הוא מסמכים אודות טיפול רפואי, שנועדו לצורך בירור האמת בטענות שברפואה, כאשר הראיות המרכזיות לבירורן, מגולמות בחוות דעת רפואיות.
21. הטיפול הרפואי, מטבע הדברים, נמשך לא אחת גם לאחר המועד בו נבדק האדם והוכנה חוות דעת. לפרקים, יתכן שהמסמכים הרפואיים משקפים טיפול מונוטוני שאינו מגלם התפתחות במצב, אך לעיתים, יתכן שמדובר בטיפול המגלם התפתחות, ואף התפתחות של ממש.
22. לא אחת הובהר כי "**לחומר המועבר לעיונו של המומחה ישנה השפעה אף על מקצועיות חוות הדעת, ופסיקתו של בית משפט זה הדגישה את הצורך בהעברת מלוא המידע הדרוש למומחה, עובר לגיבוש חוות הדעת, וזאת על-מנת שחוות הדעת תהיה שלמה, רצינית ומקצועית**" (פסקה 8 לפסק דינה של כב' הש' וילנר ברע"א 1941/19 **אסותא - מרכזים רפואיים נ' פלוני**, 25.06.2019) (להלן: "**עניין אסותא**").
23. כאשר מדובר במסמכים רפואיים אותנטיים, שעשויים לגלם התפתחות **ממשית** במצבו הרפואי של הנפגע, שקרתה לאחר קבלת חוות דעתו של המומחה, כגון אשפוז בבית חולים, ביצוע ניתוח והחמרה של ממש, אף נאמר בספרות ובפסיקה שראוי להמציא למומחה כל מסמך רפואי אותנטי המותר להמצאה, המתאר אירועים שהתרחשו לאחר מתן חוות הדעת. לא נס ליחם של דברי כב' השופטת שטרסברג כהן ברע"א 3906/95 **אמר נ' הדר חברה לביטוח בע"מ**, מט(3) 303 (1995) (פסקה 7) (להלן: "**עניין אמר**"):

> **"כאשר לאחר קבלת דעתו של מומחה חלה התפתחות של ממש בנושא הרפואי, כגון אישפוזו של הנפגע, ניתוח שעבר וכיוצא בזה, הופכת חוות הדעת להיות בלתי שלמה ובלתי מעודכנת. במצב דברים זה, יש להמציא למומחה כל מסמך רפואי אותנטי (המותר להמצאה), המתעד את האירועים הרפואיים שאירעו לאחר מתן חוות הדעת. על המומחה לעיין במסמכים, ואם יש צורך בכך, לבדוק את הנפגע ולהשלים את חוות-דעתו. רק לאחר מכן מגיע שלב של שאלות הבהרה או חקירה בבית המשפט של המומחה. עם זאת, ראוי להבהיר כי לא כל שינוי מצריך ומצדיק הליכה בדרך זו. יש שחלים - לאחר חוות הדעת - שינויים במצב הנפגע שאינם מצדיקים פנייה למומחה להשלמת חוות-דעתו כוונתי לומר, שאם חלו שינויים שאינם משמעותיים, על בית המשפט להחליט, לפי שיקול-דעתו, בכל מקרה לפי נסיבותיו, אם די בשאלות הבהרה או בחקירה לשם הבאה לפני המומחה את העובדות החדשות, או אם ראוי הוא לבקש השלמת חוות-דעתו. אין מניעה אפוא - והכול תלוי בנסיבות - להביא עובדות חדשות לידיעת המומחה במסגרת שאלות הבהרה ולבקש תגובתו להן ולהשפעתן על האמור בחוות-דעתו במסגרת שאלות כאלה או במסגרת חקירתו בבית המשפט..8בעניינו, כדי לאפשר התייחסות רצינית ועניינית של המומחה להתפתחות הרפואית שאירעה לאחר מתן חוות-דעתו, שהיא התפתחות משמעותית (היכולה להיות לטוב או לרע), ראוי**

להמציא לו את כל החומר הדרוש והמותר להמצאה כפי שמורה תקנה 8, ולאפשר לו להשלים את חוות-דעתו קודם שיישאל שאלות הבהרה".

24. להמחשה, יצוין שביהמ"ש העליון התיר המצאת מסמכים אף לאחר שהסתיים שלב ההוכחות, כאשר בטרם ניתן פסק הדין, חל שינוי במצבו הבריאותי של המבקש, שבעקבותיו הוא אף נזקק לניתוח נוסף. הגשת חוות דעת הותרה על ידי כב' השופטת דורנר ב**עניין מיכאלוביץ'**, שם נאמר:

"עיקרון זה מפנה את מקומו כאשר בית-המשפט רואה כי הגשתה של ראיה נוספת דרושה לשם בירור האמת, וכי יש בה כדי לסייע לו לעמוד באופן מלא ושלם על זכויותיהם המהותיות של בעלי-הדין. אכן, בית-המשפט עשוי להיעתר לבקשה להגשת ראיה נוספת אף כאשר אי-הגשתה במועד נובעת ממחדלו של בעל-דין, ובנסיבות מסוימות, אף כאשר הגשתה מתבקשת בשלב הערעור... במקרה שבפניי, אי-הגשת הראיה בשלב ההוכחות אינה נובעת מתקלה שהיה בידי המבקש למונעה, ואף לא הועלתה כל טענה שלפיה השתהה המבקש בטרם הגיש את בקשתו. בעוד בית-המשפט נוטה לקבל ראיות בעלות משקל גם כאשר האיחור בהגשתן נובע מהתרשלותו של בעל-דין, ודאי ייטה הוא להיעתר לבקשה כאשר הנסיבות העובדתיות שביסוד הראיה נתגבשו רק לאחר סיום שלב ההוכחות, ולמבקש לא הייתה אפשרות אובייקטיבית להגישה במועד. לגופו של עניין, השתכנעתי כי קיימת אפשרות ממשית שהראיה החדשה תשנה את מערך החבות של המשיבות כלפי המבקש, ולפיכך תשפיע על תוצאותיו של ההליך. אף מטעם זה בלבד דינה של הבקשה להתקבל."

25. השוו במהדורה החדשה של ספרו של ריבלין, **תאונת הדרכים - תחולת החוק, סדרי הדין וחישוב הפיצויים** (מהדורה 5, 2020) עמודים 618 ו-660 (להלן: "**ריבלין**"):

"מקום בו חלה התפתחות משמעותית במצבו הרפואי של הנפגע, לאחר קבלת חוות דעתו של המומחה, כגון אשפוז בבית חולים, ביצוע ניתוח, החמרה של ממש, ראוי להמציא למומחה כל מסמך רפואי אותנטי המותר להמצאה, אשר מתאר את האירועים שהתרחשו לאחר מתן חוות הדעת. המומחה לעיין במסמכים, לבדוק את הנפגע במידת הצורך ולהשלים את חוות דעתו. במקרים בהם אין מדובר בשינויים מהותיים במצב בריאותו של התובע לא יהא צורך בבדיקה מחודשת או בהמצאת חוות דעת משלימה וניתן לבקש את התייחסותו של המומחה לאותם שינויים בשאלות הבהרה שיופנו אליו או בשאלות שיופנו אליו בחקירתו הנגדית."

26. אגב, דומה שלצורך שלמות, מקצועיות ורצינות חוות הדעת, בתחום הנפשי יש לנהוג בהתאמה למאפייניו של התחום הנפשי. ראו בהיקש כב' השופטת וילנר ברע"א 5299/19 **פלוני נ' הפול - המאגר הישראלי לביטוחי רכב** (24.10.2019):

"לא הרי אורטופד, 'החי' בעיקר מבדיקה קלינית ומצילומי רנטגן כהרי פסיכיאטר הניזון ממכלול העובדות הרלוונטיות הקשורות באישיותו של הנבדק לפני התאונה ואחריה"

27. עם זאת, בל נשכח שהסמכות להתיר הגשת ראיות חדשות לא נועדה לאפשר לצדדים לבצע "מקצה שיפורים", ולהגיש בשלב דיוני מאוחר מה שניתן היה בנקל להגיש קודם, ובטח שלא לעשות זאת באופן מניפולטיבי. הסמכות לא נועדה לאפשר להעלות טענות חדשות מקום בו התברר, בבחינת חכמה לאחר מעשה, כי טענות שהעלו לא צלחו או כי מומחה אליו פנו ביוזמתם לא סיפק את "הסחורה" אליה ייחלו. ראו בהיקש, כב' השופט ג'ובראן בע"פ 2697/14 **ניסים דוד חדאד נ' מדינת ישראל** (06.09.2016).

28. מובן שיש להקדים ולהגיש בקשה מסודרת מיד עם היווצר העילה, ולא להמתין סמוך למועד הדיון. ככל שגדל פער הזמן בין תאריך המסמך לעיתוי הבקשה להגשתו, עשוי להתחדד הצורך בהסבר הולם, נוכח רציונל הכלל שהוא "**להבטיח את זכויותיו של הצד שכנגד ולשמור על ניהולו התקין של ההליך**". במקרה דנן כמפורט לעיל אף ישנו מסמך מ-3.9.19 שאותו מבוקש להגיש רק ב-2021.

ה. מן הכלל אל הפרט

29. להלן, אראה כי על יסוד הפרמטרים לעיל, יש להתיר צירוף עיקר המסמכים לצורך המצאה למומחים.

30. <u>במקרה שלפני, מבחינת אופי הראיה</u> - עסקינן בבקשה להגשת ראיה שהיא מסמכים רפואיים המתייחסים לטיפול רפואי בעיקר בתחום הפסיכיאטרי, ובין היתר לאשפוז יום. אולם, לצידם קיים מכתב למוסד לביטוח לאומי, שכולל "בשורה התחתונה" את הערכת נכותו הנפשית של התובע. המכתב למוסד לביטוח לאומי הוא, על פניו, מבחינת תכליתו, חוות דעת רפואית.

31. <u>מבחינת השלב הדיוני של הבקשה</u> – עסקינן בשלב שלאחר תום קדם המשפט וערב דיון הוכחות ראשון.

32. <u>מבחינת השאלה האם הצד המבקש את הבאת הראיה הנוספת ידע או היה עליו לדעת על קיומה של הראיה מוקדם יותר</u> - עיון בהודעה מעלה שצורפו לה מסמכים שחלקם מתוארכים זמן ניכר לפני המועד בו בחרו להגיש את הבקשה.
33. הואיל והמסמכים לא זוהו בהודעה, אציין שלהודעה צורפו המסמכים הבאים:
    א. סיכום ביקור במרפאת "טרם" מיום 4.5.20 המתייחס לשבר לאחר החלקה. כלומר, לתחום האורתופדי.
    ב. סיכום ביקור אצל רופאת משפחה, שנערך כבר ביום 23.11.20 (עמוד 4 להודעה).
    ג. סיכום ביקור אצל רופאת משפחה מיום 11.2.21, שערוך ע"י ד"ר ברזק (עמוד 6 להודעה).
    ד. מכתב שכותרתו היא "מכתב החמרת מצב" מיום 29.4.21, החתום על ידי ד"ר גרינבוים – בנוגע, לכאורה, לכניסה לטיפול יום ביום 15.2.21 (עמוד 10 להודעה. אגב במסמך זה יש הערכת נכות, וזאת כי לכאורה הוא נשלח למוסד לביטוח לאומי, לפי הכותרת בעמוד 11).
    ה. מסמך שכותרתו היא "סיכום טיפולים" - החתום על ידי ד"ר גרינבוים. במסמך יש בין היתר התייחסות לתאריך אשפוז מ-15.2.21, והתייחסות לתאריך שחרור: 4.4.21 (עמוד 13 להודעה).
    ו. סיכום ביקור אצל רופאת משפחה מיום 11.5.21, חתום על ידי ד"ר ברזק (עמוד 16 להודעה).
    ז. כאמור לעיל, בתשובה לתגובה ביקש ב"כ התובע לצרף מסמך חדש, שהוא סיכום ביניים מהמחלקה הפסיכיאטרית במרכז הרפואי סורוקה, שנערך כבר ביום 3.9.19. נטען כי "בהודעה אשר הוגשה ביום 9.6.21, נשמט בשוגג". לא הובהר מדוע לא הוגש המסמך לפני הודעת ה-9.6.21.
34. ניתן לראות, שלפחות חלק מהמסמכים היו בני צירוף לתצהירים שהגיש התובע. התובע קיבל הזדמנויות נדיבות והגיש תצהירים במועדים שונים. ההודעה האחרונה על הגשת התצהירים מטעם התובע הייתה ביום 28.1.21. קודם לכן, תצהיר משלים נחתם לכאורה ב-30.7.20. קודם לכן תצהיר מקורי נחתם לכאורה ביום 17.5.20.
35. עם זאת, ער אני גם לעיתוי החתימה על חוות הדעת הרפואיות, ובפרט לכך שבתחום הפסיכיאטרי, חוות דעתו של פרופסור טיאנו נחתמה לכאורה כבר ביום 29.6.18, כלומר גם לפני הגשת המסמך המוקדם מבין המסמכים הרפואיים שהוצגו כעדכניים.
36. במקרה שלפני, לגבי <u>"תרומתה של הראיה לבירור האמת"</u> - אציין כי מתכני המסמכים, עולה אפשרות שאירעה התפתחות ממשית במצבו הרפואי של התובע, לאחר חוות הדעת, בשים לב בין היתר לטיפול ולאשפוז היום ולהתייחסות להחמרה (השוו **לעניין אמר**). לצורך אפשרות זאת, די במסמכים הנוספים ל"מכתב החמרת מצב", שדומה שתכליתו אינה רק תיאור האירועים שלאחר חוות הדעת, אלא הערכת נכות לביטוח הלאומי.
37. המסמכים הרפואיים נוגעים לתחומים שלגביהם מונו **מומחים**, שחשוב שחוות דעתם תהיה שלמה, רצינית ומקצועית (כאמור ב**עניין אסותא**).
38. הדברים חשובים במיוחד לגבי התחום הפסיכיאטרי שלגביו מומחה ניזון "**ממכלול העובדות הרלוונטיות הקשורות באישיותו של הנבדק לפני התאונה ואחריה**" (כנאמר ב**עניין הפול**). לשון אחרת: "**תרומתה של הראיה לבירור האמת**" עשויה להיות ממשית.
39. אף אם קיים מחדל גם בעיתוי ההגשה - עקב אי צירוף חלק מהמסמכים לתצהיר קודם לכן, אין מקום לחסום הגשתם, לשם קבלת תמונה מלאה, וזאת לרקע אבני הבוחן ב**עניין מיכאלוביץ'**.
40. אמנם, ובכך צודק ב"כ הנתבעת, לא ניתן לצרף את המסמכים כראיה לאמיתות תוכנם, במסגרת תצהיר שבו לא ניתן לכלול עדות סברה שברפואה (השוו ל**ריבלין**, עמ' 569).
41. בנוסף איני מתיר לצרף לתצהיר את מכתב החמרת המצב למוסד לביטוח הלאומי, הכולל חוות דעת בדבר אחוזי נכות. המדובר על פניו בחוות דעת רפואית חדשה, שאינה ערוכה כדין. מסמך זה חורג מנימוק התובע שלפיו יש להגיש מסמכים המתייחסים ל"המשך רצף טיפולי" במחלקה הפסיכיאטרית (בקטע המודגש בס' 3 לתשובה).
42. ברם, ניתן לצרף את יתר המסמכים כראיה לעצם קבלתם ביד התובע ולקיומם, וראוי להמציאם למומחים, כמפורט בהחלטה לעיל. לגביהם כבר עתה ראיתי לנכון לחרוג מן הכלל המגולם בתקנה 66.

<u>ו. סוף דבר</u>

43. לאור הנאמר לעיל, הנני מתיר את צירוף עיקר המסמכים לתצהיר, כראיה לקבלתם ביד התובע, לטובת המצאתם למומחים, וזאת בלא להתיר שינוי חזית. זאת למעט המכתב למ.ל.ל בדבר הערכת הנכות.
44. על התובע להמציא את המסמכים תוך עד 10 ימים, במישרין ובמסירה אישית למומחים מטעם בית המשפט, ובהמצאה במישרין לתיק ולצד שכנגד.
45. המומחים יעיינו במסמכים, ואם יראו צורך בכך, יהיו רשאים לבדוק את הנפגע ולהשלים את חוות דעתם.
46. התובע יישא בהוצאות הבקשה בסך של 1,500 ₪.

47. נושא ההוצאות בכללותו ידון בהמשך בשים לב להתנהלות בכללותה.

ניתנה היום, ד' תמוז תשפ"א, 14 יוני 2021, במעמד הצדדים.

אילן בן-דור, שופט